

Sosyal Uyum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Uyum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30783>

Özet

Sosyal Uyum Ölçeği (SUÖ), Fatih Aydođdu ve Fikret Gürsoy tarafından 2020 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin sosyal çevrelerine ve yaşam koşullarına adaptasyon düzeylerini, yani genel **sosyal uyum** yeteneklerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme süreci, başlangıçta 75 maddeden oluşan bir havuzun incelenmesiyle başlamış ve titiz bir geçerlik ve güvenirlik analizi sonucunda nihai formuna ulaşmıştır.

SUÖ'nün son hali 55 maddeden oluşmakta olup, tek faktörlü bir yapı sergilemektedir. Ölçek, yanıtlayıcılardan 5'li **Likert tipi** bir derecelendirme sistemi kullanarak (1= Kesinlikle Katılmıyorum, 5= Kesinlikle Katılıyorum) kendi sosyal uyum düzeylerini değerlendirmeleri istenmektedir. Yüksek iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı .95) ve güçlü faktör yükleri (.409 ile .701 arası) bu aracın psikometrik açıdan sağlam olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Uyum Ölçeği, **Sosyal Uyum**, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, Tek Faktörlü Yapı, Likert Ölçeği, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Fatih Aydođdu, Fikret Gürsoy.

Amaç

Sosyal Uyum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin sosyal çevreleri, toplumsal beklentiler ve yaşamın gereklilikleri karşısında gösterdikleri adaptasyon ve entegrasyon seviyelerini bilimsel yöntemlerle ölçmektir. Bu ölçek, özellikle eğitim ve sosyal psikoloji alanlarında, bireylerin çevreleriyle olan etkileşim kalitesini ve uyum başarısını belirlemek için kullanılmak üzere geliştirilmiştir.

Ölçek, sosyal psikoloji araştırmacılarına ve uygulayıcılara, bireylerin sosyal normlara ne kadar başarılı bir şekilde adapte olduklarını, sosyal ilişkilerinde ne kadar rahat olduklarını ve genel olarak sosyal yaşamlarında kendilerini ne kadar entegre hissettiklerini değerlendirme imkanı sunmaktadır.

Yapı

Sosyal Uyum Ölçeği, kuramsal olarak "Sosyal Uyum" genel yapısını ölçmek üzere tasarlanmıştır. Sosyal uyum, bireyin içinde bulunduğu topluluk veya çevre ile başarılı ve tatmin edici ilişkiler kurabilme, toplumsal beklentilere cevap verebilme ve çevresel değişikliklere adapte olabilme yeteneğini ifade eden geniş bir **psikolojik yapı** olarak ele alınmıştır.

Yapılan faktör analizleri sonucunda, ölçeğin bu karmaşık yapıyı tek bir boyut altında topladığı belirlenmiştir. Bu tek faktörlü yapı, ölçeğin sosyal uyumu bütüncül bir yetenek veya durum olarak ele aldığı göstermektedir. Ölçek, bu tek faktör aracılığıyla yüksek veya düşük sosyal uyum düzeylerini güvenilir bir şekilde ayrt edebilmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini tespit etmek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** uygulanmıştır. Başlangıçta 75 maddeden oluşan ölçek taslağı, AFA sonuçları doğrultusunda revize edilmiştir. Faktör yükü değerleri 0.40'ın altında kalan 20 madde, ölçeğin yapısal bütünlüğünü korumak adına analizden çıkarılmıştır.

Nihai olarak, Sosyal Uyum Ölçeği 55 madde ile tek faktörlü bir yapı sergilemiştir. Maddelerin faktör yük değerleri 0.409 ile 0.701 arasında değişmektedir; bu değerler, maddelerin ölçülen temel yapıya güçlü bir şekilde katkıda bulunduğunu ve ölçeğin yapı geçerliğinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Sosyal Uyum Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, yaygın olarak kullanılan **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanarak incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin genel Cronbach Alfa güvenirlilik katsayısı oldukça yüksek bir değer olan .95 olarak belirlenmiştir.

Bu yüksek güvenirlilik katsayısı (.95), ölçeği oluşturan 55 maddenin tamamının aynı temel yapıyı, yani sosyal uyumu, tutarlı ve kararlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır. Bu durum, ölçeğin farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verme potansiyelinin yüksek olduğunu ve psikometrik açıdan son derece güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme çalışması'nın önemli bir aşaması olan faktör analizi, ölçeğin yapısal özelliklerini ortaya koymuştur. Uygulanan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) neticesinde, Sosyal Uyum Ölçeği'nin tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu, ölçekteki tüm maddelerin tek ve baskın bir psikolojik boyutu temsil ettiğini göstermektedir.

Analiz sürecinde, faktör yükleri kritik eşik değer olan 0.40'ın altında kalan maddeler deşarfedilmiştir. Kalan 55 maddenin faktör yükleri 0.409 ile 0.701 aralığında yer alarak, her bir maddenin ölçeğin genel sosyal uyum faktörüne güçlü ve anlamlı katkıları sağladığını kanıtlamıştır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Kendini Değerlendirme (Self-Report) Ölçeği

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Araştırma makalesi eğitim araştırmalar dergisinde yayımlandığından, genellikle üniversite öğrencileri veya eğitim çağındaki bireyler hedeflenmiştir. Ancak ölçek, sosyal uyum ölçümü gerektiren genel popülasyona da uygulanabilir niteliktedir.

Yaş Grubu: Çalışmada belirtilmemiştir, ancak ölçeğin dili ve yapısı dikkate alındığında ergenlik dönemi sonrası bireyler için uygundur.

Popülasyon Detayları: Detaylı popülasyon bilgisi kaynakta açıkça belirtilmemiştir, ancak psikometrik özellikler yüksek iç tutarlılık gösteren bir örneklem üzerinde elde edilmiştir.

Test Metodolojisi: 55 maddeden oluşan, 5'li **Likert tipi** derecelendirmeye dayalı bir ölçektir. Yanıt seçenekleri 1 ("kesinlikle katılmıyorum") ile 5 ("kesinlikle katılıyorum") arasında değişmektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Adaptasyon, Psikolojik Test, 5'li Likert, Faktör Yüğü, **Ç Tutarlılık**, Güvenilirlik Analizi, Akdeniz Eğitim Araştırmalar Dergisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu yazarın e-posta adresi: faydogdu1985@gmail.com

Yazma Adresi: Belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yayı

Test Yayı: Ölçek geliştirme çalışması 2020 yılında yayımlanmıştır.

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle kaynak gösterilerek serbesttir. Kullanım izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Fatih Aydođu ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ek Bilgi: Ölçek geliştirme çalışması'nın orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [sosyal-uyum-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/358123412)

Kaynaklar

Aydođdu, F., ve Gürsoy, F. (2020). Sosyal Uyum Ölçeği: Ölçek geliştirme çalışması. *Akdeniz Eğitim Araştırmalar Dergisi*, 14(31), 1-20. doi: 10.29329/mjer.2020.234.1

Makalenin çevrimiçi bağlantısı: avesis.ebyu.edu.tr

Sosyal Uyum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynakta ölçeğin maddeleri metin olarak sağlanmamıştır. Maddelerin tamamına, referans olarak belirtilen makale veya yukarıda bağlantısı verilen PDF dosyası aracılığıyla ulaşılabılır.

ARABPSYCHOLOGY.COM